

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ХУДИК МИКОЛА ПАВЛОВИЧ
УХВАЛА

13 травня 2019 р. Київ

6641/0/18-19

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Худик Микола Павлович, здійснивши попереднє вивчення дисциплінарної скарги Юрченка Сергія Васильовича стосовно суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Крата Василя Івановича, Антоненко Наталії Олександрівни, Журавель Валентини Іванівни,

встановив:

11 лютого 2019 року до Вищої ради правосуддя за вхідним № Ю-1022/0/7-19 надійшла дисциплінарна скарга Юрченка С.В. стосовно суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Крата В.І., Антоненко Н.О., Журавель В.І., яку відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 11 лютого 2019 року передано мені для проведення попередньої перевірки.

13 червня 2019 року до Вищої ради правосуддя за вхідним № Ю-1022/1/7-19 від Юрченка С.В. надійшло доповнення до вказаної дисциплінарної скарги (клопотання про приєднання), яке передано мені для спільного розгляду із матеріалами, що надійшли раніше.

Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя визначаються Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя» та «Про судоустрій і статус суддів».

Статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та статтею 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя за скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарна скарга), поданою відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або за ініціативою Дисциплінарної палати у випадках, визначених цим Законом.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи; за наявності підстав, визначених пунктами 1–

5 частини першої статті 44 цього Закону, повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

Вимоги до дисциплінарної скарги встановлено частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», за змістом якої скарга повинна містити конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

У дисциплінарній скарзі зазначено, що суддями Верховного Суду складі колегії суддів Касаційного цивільного суду: суддя-доповідач Крат В.І., судді Антоненко Н.О., Журавель В.І. 24 січня 2019 року постановлено ухвалу, якою відмовлено у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою на рішення Прилуцького міськрайонного суду Чернігівської області від 31 травня 2018 року та постанову Чернігівського апеляційного суду від 27 листопада 2018 року у справі № [] за позовом ПАТ «Укрнафта» до [] про стягнення вартості нестачі паливно-мастильних матеріалів. Скаржник вказує, що постановленням цієї ухвали зазначеною колегією суддів порушено основоположні принципи касаційного оскарження судових рішень, що визначені частиною шостою статті 394, частиною першою статті 400 ЦПК України, оскільки в цьому судовому рішенні не наведено мотивів відхилення доводів касаційної скарги, зокрема про стягнення коштів на підставі статей 130, 135-2 КЗпП України та про відсутність у відповідача інвентаризаційних документів на підтвердження завданої шкоди, а також мотивів посилання на договори про індивідуальну матеріальну відповідальність. Така позиція Верховного Суду, на переконання скаржника, суперечить позиції цього суду, викладеній у постанові від 12 червня 2018 року у справі № [], в якій зазначено про необхідність за результатами внутрішньої інвентаризації пального складати акти інвентаризації АЗС.

Не погоджуючись із вказаною ухвалою, скаржник зазначає, що фактично колегія суддів відмовила йому у доступі до правосуддя, не забезпечивши справедливої процедури судового захисту прав людини і основоположних свобод, у зв'язку з чим він поніс матеріальні збитки.

На переконання скаржника, з метою виправлення судових помилок на рівні Великої Палати Верховного Суду, Вищої ради правосуддя має бути розроблений механізм перегляду явно незаконних остаточних ухвал Верховного Суду, а розгляд цієї справи Верховним Судом був би доцільним для формування єдиної правозастосовчої практики.

Також скаржник вказує про те, що відповідно до частини четвертої статті 394 ЦПК України суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення, у справі з ціною позову, що не перевищує п'ятиста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, окрім справ, які відповідно до цього Кодексу розглядаються за правилами загального позовного провадження. При цьому скаржник наголошує, що колегією суддів

не було досліджено, що відповідно до ухвали про відкриття провадження у справі від 25 квітня 2018 року ця справа розглядалась за правилами загального позовного провадження, а відтак ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження постановлена з порушенням порядку, встановленого законом.

У зв'язку із зазначеним скажчик вказує про наявність у поведінці суддів Крата В.І., Антоненко Н.О., Журавель В.І. ознак дисциплінарних проступків, передбачених підпунктами «а», «б», «г» пункту 1 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», та просить притягнути їх до дисциплінарної відповідальності.

Під час попереднього вивчення дисциплінарної скарги встановлено, що вона всупереч вимогам пункту 3 частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» не містить конкретних відомостей про наявність у поведінці суддів Крата В.І., Антоненко Н.О., Журавель В.І. ознак дисциплінарних проступків, що відповідно до частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» можуть бути підставою дисциплінарної відповідальності судді. Фактично зі змісту скарги вбачається, що скажчик не погоджується із постановленою вказаними суддями (у складі колегії) ухвалою про відмову у відкритті касаційного провадження, вказуючи на невірне, на його думку, встановлення обставин справи, оцінку доказів та застосування норм матеріального і процесуального права тощо.

При цьому слід зазначити, що Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя, які здійснюють дисциплінарні провадження щодо суддів, не наділені законом повноваженнями встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, а також перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством. Дисциплінарна відповідальність суддів не повинна поширюватися на зміст їхніх рішень.

Згідно зі статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя не є органом правосуддя. Відповідно до статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий (Рішення Конституційного Суду України від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001).

Як вбачається зі змісту спірної ухвали, вона відповідно до вимог частини шостої статті 394 ЦПК містить мотиви, з яких суд дійшов висновку про відсутність підстав для відкриття касаційного провадження, при цьому слід зазначити, що обов'язок щодо наведення мотивів відхилення аргументів сторін щодо суті спору стосується судового рішення, яким розгляд справи здійснювався по суті.

У рішенні у справі «Серявін та інші проти України» Європейський суд з прав людини наголошує, що згідно з його усталеною практикою, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною залежно від характеру рішення. Хоча національний суд має певну свободу розсуду щодо вибору аргументів у тій чи іншій справі та прийняття доказів на підтвердження позицій сторін, орган влади зобов'язаний виправдати свої дії, навівши обґрунтування своїх рішень.

З приводу ймовірного порушення вимог частини четвертої статті 394 ЦПК України слід звернути увагу скаржника на те, що в силу імперативного припису пункту 2 частини першої статті 274 ЦПК України справи, що виникають з трудових відносин розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.

Доповнюючи дисциплінарну скаргу, у клопотанні про приєднання Юрченко С.В. зазначив, що у квітні 2019 року до Верховного Суду ним було надіслано тотожну дисциплінарній скарзі заяву про неправомірну відмову у доступі до правосуддя та роз'яснення ухвали Верховного Суду від 24 січня 2019 року у вказаній справі, яку за даними інформаційно-телекомунікаційної системи 10 травня 2019 року передано для розгляду судді Крату В.І., а 20 травня цього року в її задоволенні відмовлено. При цьому скаржник вказує, що не отримав жодної відповіді з Верховного Суду з приводу цієї заяви, що є порушенням закону та підставою дисциплінарної відповідальності судді.

Під час попереднього вивчення вказаного клопотання за даними Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що заява Юрченка С.В. від 30 квітня 2019 року про незаконну відмову у доступі до правосуддя та роз'яснення ухвали Верховного Суду від 24 січня 2019 року у справі № була розглянута Верховним Судом у складі постійної колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду (суддя-доповідач Крат В.І., судді Антоненко Н.О., Журавель В.І.) та ухвалою від 20 травня 2019 року залишена без задоволення.

Вказана ухвала мотивована відсутністю повноважень касаційного суду визнати постановлену ним ухвалу протиправною (нікчемною), а також законних підстав для роз'яснення судового рішення, яке не підлягає примусовому виконанню, не допускає різних варіантів тлумачення та містить правовий висновок з посиланням на відповідні норми права, який не є незрозумілим.

З огляду на зазначене, враховуючи, що надсилання копій судових рішень учасникам процесу не відноситься до обов'язків судді, доводи скаржника про наявність ознак дисциплінарного проступку у поведінці судді Крата В.І. у зв'язку з нерозглядом його заяви від 30 квітня 2019 року є необґрунтованими.

Пунктом 2 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене дисциплінарну скаргу з доповненнями слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

На підставі викладеного, керуючись статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 42–44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

дисциплінарну скаргу (з доповненнями) Юрченка Сергія Васильовича стосовно суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Крата Василя Івановича, Антоненко Наталії Олександрівни, Журавель Валентини Іванівни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

М.П. Худик